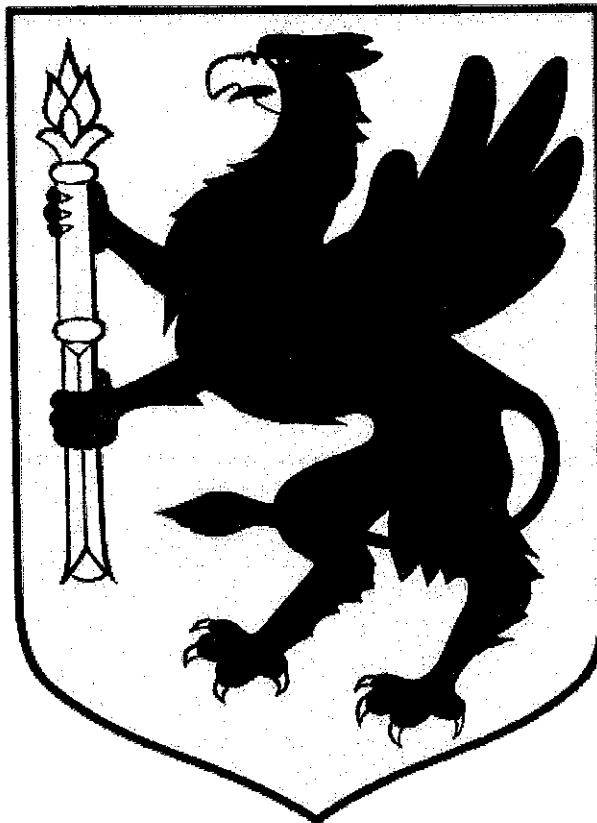

Załącznik
do Uchwały nr XXV/126/16
Rady Miejskiej w Polanowie
z dnia 31 maja 2016r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2016 - 2018

Polanów 2016

Spis treści

Rozdział I. Wiadomości ogólne.

1. Wstęp.
2. Analiza SWOT.
3. Podstawa prawna programu.
4. Zasady działania programu.
5. Diagnoza środowiska lokalnego.

Rozdział II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

1. Zadania i realizatorzy zadań.
2. Źródło finansowania Programu.
3. Monitoring i ewaluacja Programu.
4. Zakończenie.

I. Wiadomości ogólne

1. Wstęp

Program Wspierania Rodziny gminy Polanów jest odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy realizuje następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
3. Tworzenie oraz rozwój systemów opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie:
 - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem i przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
8. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstałych zaległościach z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

2. Analiza SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 dokonano analizy SWOT (polega ona na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy: słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia) Programu, który realizowany i wdrażany był w latach 2013-2015 przez Gminę Polanów. Szczegóły analizy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY POLANÓW	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, - doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników M-GOPS, odpowiedzialnych za realizację wsparcia, - znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników M-GOPS, - zapewnienie kadrze M-GOPS szkoleń oraz studiów podyplomowych, - zatrudnianie Asystenta Rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę, - działalność na rzecz rodzin, instytucji oraz placówek oświatowych, - otwartość na współpracę, - realizacja programów profilaktycznych, - realizacja projektów systemowych celem aktywizacji społeczno – zawodowej osób z terenu gminy, - realizacja rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” finansującego dożywianie dzieci w szkołach, - budowa i modernizacja świetlic 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej, - niewystarczająca ilość ośrodków wsparcia dziennego, - brak dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, - brak zaplecza technicznego do realizacji form wsparcia (brak pomieszczeń, wyposażenia), - brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny, - obciążenie pracowników M-GOPS dodatkowymi zadaniami, - małe zaangażowanie organizacji pozarządowych do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie, - brak atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, - brak bezpłatnych zajęć w placówkach kulturalnych dla najuboższych, - rosnące potrzeby w zakresie poradnictwa rodzinnego, wsparcia środowiskowego, które nie są zaspokojone.

<p>środowiskowych na wioskach,</p> <p>- budowa nowoczesnych boisk i sal gimnastycznych,</p> <p>- realizacja projektu „Internet szansą Gminy Polanów”.</p>	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>- wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina,</p> <p>- wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny,</p> <p>- wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia,</p> <p>- możliwość pozyskania środków zewnętrznych,</p> <p>- możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi,</p> <p>- zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia.</p>	<p>- brak wsparcia opiekuńczo-wychowawczego dla rodziców – mniejsze szanse rozwojowe dzieci,</p> <p>- wzrost kosztów utrzymania rodziny,</p> <p>- wypalenie zawodowe pracowników,</p> <p>- stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dziennego dotyczące M-GOPS-u, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego,</p> <p>- zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez młodzież i dzieci.</p>

Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działania na kolejne lata realizacji Programu.

3. Podstawa prawna Programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 z dnia 21 lipca 2011r. ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 80, poz. 1493 ze zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 Nr 175, poz. 1362 ze zm.).

4. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy rodzinom oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków dezintegracji rodzin Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych o kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie,
- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

5. Diagnoza środowiska lokalnego

Według definicji wskazanej w art. 16 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz.182 z późn. zm.) rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin z gminy Polanów na różnych płaszczyznach. Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015 z wyszczególnieniem liczby posiadanych przez nich dzieci.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2013-2015

Rok	Ogółem	Rodziny z dziećmi					
		Ogółem	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2013	670	288	120	95	41	16	16
2014	605	260	98	94	42	13	13
2015	567	229	87	84	35	13	10

Dane sprawozdawcze pokazują, że problemami najczęściej występującymi w rozeznanych środowiskach były: bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie prowadzi pracę socjalną z rodzinami z problemem uzależnień poprzez kierowanie osób nadużywających alkoholu do Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polanowie. Poniższa tabela przedstawia liczbę skierowań na badania psychiatryczno – psychologiczne oraz na leczenie odwykowe osób zgłoszonych na Komisje, a także liczbę posiedzeń Komisji w latach 2013-2015.

Tabela 3. Liczba osób skierowanych na badania psychiatryczno-psychologiczne oraz na leczenie odwykowe w latach 2013-2015

Rok	Liczba zgłoszeń	Osoby skierowane na badania	Osoby skierowane na leczenie odwykowe	Ilość spotkań MGKRPA
2013	5	0	5	8
2014	14	7	8	11
2015	15	0	3	9

W sytuacji, gdy osoba ukończyła terapię alkoholową, ma możliwość skorzystania ze spotkań w Klubie Abstynentna „Feniks w Polanowie, który czynny jest raz w tygodniu i mieści się w Polanowie ul. Dworcowa 12a.

Rodziny dotknięte przemocą kierowane do Zespołu Interdyscyplinarnego w Polanowie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Polanowie należą w szczególności:

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałania temu zjawiskowi,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Poniższa tabela przedstawia liczbę założonych Niebieskich Kart, w tym, założonych przez rodziny z dziećmi, a także ilość powołanych grup roboczych w latach 2013-2015.

Tabela 4. Liczba założonych Niebieski Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2013-2015.

Liczba Niebieskich Kart

Rok	Ogółem	Rodziny z dziećmi	Liczba powołanych grup roboczych
2013	17	12	51
2014	12	10	36
2015	9	7	27

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

W tutejszej gminie posiadamy jeden Rodzinny Dom Dziecka oraz jeden Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy. Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, jednak pobyt w nich jest jedynie tymczasowy. M-GOPS w Polanowie ponosi odpłatność za pobyt 13 dzieci w 8 rodzinach zastępczych.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W Gminie Polanów od 2012r. zatrudniony jest asystent rodziny. W 2012r. współpracował z 40 rodzinami. W 2013r. współpracował z 14 rodzinami, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W 2014r. obejmował swoim wsparciem 19 rodzin, natomiast w 2015r. - 11 rodzin.

W szkołach funkcjonujących na terenie Miasta i Gminy Polanów co roku realizowane są liczne programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki uzależnień, kształtowania prawidłowych nawyków dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz zachowań asertywnych. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Polanowie zatrudnia także psychologa, który służy pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami.

II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Zadania i realizatorzy zadań

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie skoordynowanej polityki społecznej na rzecz wzmocnienia rodziny poprzez wyspecjalizowane instytucje samorządu lokalnego.

Cel 1.	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą MGOPS
Zakładane	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy

rezultaty	
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie

Cel 2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów oraz inne świadczenia). 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole. 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny. 2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno – bytowych. 3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych.
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie, Zespół Opieki Zdrowotnej w Polanowie, placówki oświatowe.

Cel 3.	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny. 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym. 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia. 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny. 3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży. 4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie, parafie, placówki oświatowe, Polanowski Ośrodek Kultury i Sportu, Urząd Miejski w Polanowie.

Cel 4.	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną. 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny. 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi. 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców. 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież. 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny. 5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby.
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, placówki oświatowe, Zespół Opieki Zdrowotnej w Polanowie, Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel 5.	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. 2. Kierowanie członków rodzin do projektów systemowych. 3. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych. 2. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie, Posterunek Policji, placówki oświatowe.

Cel 6.	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych
Realizatorzy	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanowie, placówki oświatowe.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z gminy Polanów. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych

umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.

Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

2. Źródła finansowania Projektu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Polanów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

3. Monitoring i ewaluacja Programu

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowany prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodziny z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

4. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Polanów na lata 2016-2018 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodziny, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

PRZEWODNICZĄCY RADY

mgr Józef Wilk